1.2. ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ[1]

Реферат. Спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики України і Міністерства освіти і науки України від 26.03.2001 № 127/151, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 квітня 2001 р. за № 315/5506, затверджено Положення про професійне навчання працівників на виробництві. Документ ухвалено на виконання Указу Президента України від 3 серпня 1999 р. № 958/99 «Про Основні напрями розвитку трудового потенціалу в Україні на період до 2010 року» та Заходів щодо сприяння підприємствам в організації професійного навчання кадрів на виробництві, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 січня 2001 р. № 13-р. Мета Положення – підвищити якість професійного складу працівників роботодавців різних форм власності й підпорядкування, сформувати в них професіоналізм, майстерність, сучасне економічне мислення й уміння працювати в нових економічних умовах і так забезпечити продуктивну працю та ефективну зайнятість. Професійну підготовку робітників на виробництві здійснюють у курсовій або індивідуальній формі. За курсового навчання теоретичний курс вивчають у групах від 5 до 30 осіб, а виробниче навчання проходить два етапи: спершу в групі з 5–15 осіб під керівництвом викладача з числа фахівців роботодавця чи майстра виробничого навчання на навчально-виробничій базі, далі індивідуально на атестованих за умовами праці робочих місцях під керівництвом кваліфікованого робітника-інструктора, не звільненого від основної роботи. Курси цільового призначення під час підвищення кваліфікації робітників присвячено новому обладнанню, технологіям, правилам безпечної експлуатації, технічній документації, методам організації праці, питанням економіки та нормативно-правовим актам; вони тривають не менше 8 навчальних годин і завершуються підсумковим заняттям та видачею посвідчення. Перепідготовку, спеціалізацію, підвищення кваліфікації та стажування керівників, професіоналів і фахівців проводять шляхом формального навчання на договірних засадах у вищих навчальних закладах і закладах післядипломної освіти. Довгострокове підвищення кваліфікації триває від 72 до 500 годин; короткострокове, формальне чи неформальне, – не більше 72 годин і проводиться, зокрема, у разі модернізації чи перепрофілювання роботодавця або значних змін нормативної бази; стажування за індивідуальним планом – не більше 10 місяців. Для судово-експертних установ і центрів підвищення кваліфікації поліграфологів, психологів та інших фахівців Положення окреслює допустимі форми навчання й обсяги програм.

Ключові слова: професійне навчання, підвищення кваліфікації, професійна підготовка на виробництві, курси цільового призначення, стажування, перепідготовка, формальне навчання, неформальне навчання, роботодавець, наказ № 127/151.

Regulation on Vocational Training of Employees in the Workplace

Abstract. The joint order of the Ministry of Labour and Social Policy of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 127/151 of 26 March 2001, registered with the Ministry of Justice of Ukraine on 6 April 2001 under No. 315/5506, approved the Regulation on vocational training of employees in the workplace. It was adopted to implement Presidential Decree No. 958/99 of 3 August

1999 on the main directions of developing Ukraine's labour potential until 2010 and the measures to help enterprises organise in-house training approved by Cabinet of Ministers Order No. 13-r of 24 January 2001. The Regulation aims to improve the professional quality of the workforce of employers of all forms of ownership, to develop professionalism, skill and modern economic thinking, and thereby to ensure productive work and effective employment. Vocational training of workers is organised as course-based or individual training. In course-based training, theory is studied in groups of 5 to 30 persons, and practical training has two stages: first in groups of 5 to 15 under an instructor from among the employer's specialists or a master of vocational training, then individually at workplaces certified for working conditions under a qualified worker-instructor. Targeted courses on new equipment, technologies, safety rules, technical documentation, work organisation and legislation last at least 8 academic hours and end with a final session and a certificate. Retraining, specialisation, advanced training and internships of managers, professionals and specialists take place through formal training under contracts with higher and postgraduate education institutions; long-term advanced training lasts 72 to 500 hours, short-term training, formal or informal, no more than 72 hours, and internships no more than 10 months. The Regulation is relevant to forensic institutions and training centres that organise professional development of their staff.

Keywords: vocational training, advanced training, in-house training, targeted courses, internship, retraining, formal education, informal learning, employer, Ministry of Labour and Social Policy of Ukraine.

Першоджерело: *Про затвердження Положення про професійне навчання кадрів на виробництві : наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства освіти і науки України від 26.03.2001 № 127/151 : зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.04.2001 за № 315/5506.* [2] *Реферат оприлюднено в журналі 27.04.2017.*

References

1. Polozhennia pro profesiine navchannia pratsivnykiv na vyrobnytstvi [Regulation on Vocational Training of Employees in the Workplace] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2017. Vol. 2, No. 5 (11). URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/705-polozhennya-pro-profesijne-navchannya-pratsivnikiv-na-virobnitstvi (onovlena versiia vid 27.04.2017). [in Ukrainian].

2. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro profesiine navchannia kadriv na vyrobnytstvi : nakaz Ministerstva pratsi ta sotsialnoi polityky Ukrainy, Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 26.03.2001 № 127/151 : zareiestrovano v Ministerstvi yustytsii Ukrainy 06.04.2001 za № 315/5506. URL: https://osvita.ua/legislation/proftech/3077/ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].